

på 11 møder mellem 31. oktober og 7. november 1966. De bitre debatter, som spørgsmålet tidligere har givet anledning til, blev stort set undgået under 21. samling, og skønt det ikke lykkedes at skabe en fælles vestlig accept af udviklingslandenes forslag, nærmede parterne sig dog betydeligt til hinandens synspunkter, samtidig med at østlandenes rolle på dette område blev væsentligt reduceret.

Ved debattens begyndelse forelå et resolutionsudkast, der var en modereret udgave af det forslag, der under 20. samling var blevet fremsat af Polen og tre afrikanske lande, men som ikke nåede at blive behandlet i 1965. Resolutionsforslaget, der fik endnu en række udviklingslande som medforlagsstillere, var acceptabelt for de vestlige lande bortset først og fremmest fra en bestemmelse om udviklingslandenes ret til at forøge deres andel i administration, fordele og overskud fremkommet i forbindelse med udenlandsk kapitalers udnyttelse af naturrigdomme; den vestlige gruppe ønskede her indføjet henvisninger til landenes forpligtelser til overholdelse af frit indgåede aftaler.

I løbet af behandlingen af resolutionsforslaget fremsattes talrige ændringsforslag særlig fra udviklingslandenes og de vestlige landes side. Her kan særlig nævnes, at USA foreslog ændringer såvel i resolutionens præambulære som operative del, hvorefter udviklingslandene frit vil kunne vælge, på hvilken måde de ønskede at udnytte deres naturrigdomme. Afghanistan, Ceylon, Ecuador og Libyen foreslog en tilføjelse til præambulen, hvorefter det anerkendes, at udenlandsk kapital kan spille en vigtig supplerende rolle for udviklingslandenes bestræbelser på at udnytte deres ressourcer, såfremt — ifølge et hviderussisk ændringsforslag — der er regeringstilsyn med denne kapital.

Efter langvarige forhandlinger vedtog udvalget en *resolution* der i sine centrale afsnit *bekræfter* alle landes ret til at udøve permanent suverænitet over deres naturrigdomme i deres nationale udviklingsinteresse i overensstemmelse med FN's pagt og resolution 1803 (XVII). Endvidere *anerkendes* alle landes, især udviklingslandenes, ret til at sikre og forøge deres andel i administrationen af virksomheder, som helt

eller delvis drives af udenlandsk kapital, samt til en større andel i fordele og gevinst hidrørende fra sådan virksomhed på ligelig basis under skyldig hensyntagen til de berørte folks udviklingsbehov samt til gensidigt acceptabel kontraktuel praksis. De sidste fire ord, som blev indføjet på nederlandsk forslag, skulle medføre, at udviklingslandenes rettigheder i forhold til udenlandske virksomheder begrænses af en pligt til at overholde kontrakter, som frivilligt er indgået mellem parterne. Et mexikansk forslag om at erstatte det hollandske tekstforslag med en bekræftelse af, at „udnyttelsen af naturrigdomme i ethvert land skal ske i overensstemmelse med det pågældende lands nationale love og bestemmelser“, blev i stedet inkorporeret i resolutionen som en særskilt paragraf.

Desuden *betænker* Generalforsamlingen, at udenlandske investorer bør uddanne nationalt personale til at deltage i udnyttelsen af landets ressourcer, og *opfordrer* de udviklede lande til at bistå udviklingslandene med udnyttelse og afsætning af deres naturrigdomme, samt at afstå fra at placere ikke-kommercielle forråd af råvarer på verdensmarkedet til skade for udviklingslandenes indtjeningssevne (sidste del af denne paragraf var foreslået af Bolivia).

Resolutionen var genstand for syv delafstemninger i *udvalget*. De nordiske lande stemte for de bestemmelser, hvorom der blev krævet særafstemning, bortset fra det hviderussiske forslag om regeringstilsyn med udenlandsk kapital og det bolivianske forslag om ikke-kommercielle råvarelagre. I disse tilfælde afstod de nordiske lande, for så vidt angik det hviderussiske forslag, fordi det sigtede på at hindre en forståelse mellem de vestlige lande og udviklingslandene, for så vidt angik det bolivianske forslag, fordi en tilbunds gående drøftelse af dette specielle problem ikke havde fundet sted, og fordi det i øvrigt hørte hjemme under behandlingen af UNCTAD-problemerne.

Den centrale paragraf om landenes ret til at forøge deres andel i administration, fordele og overskud hidrørende fra udenlandsk drevne virksomheder blev vedtaget med 94 stemmer for, 4 imod (USA, Storbritannien, Australien og Japan), medens 4 afstod (Argentina, Belgien, New Zealand og Malta). Resolutionen i sin helhed blev